

Luc De Wandel is on Facebook. To connect with Luc, log into Facebook.

Log In

or

Join

Luc De Wandel

February 14 at 8:08 PM ·

We zijn nog niet aan de nieuw patatten - Luc De Wandel

Ik ben tien jaar beroepsjournalist geweest. Een beroep dat slechts mag worden uitgeoefend na een erkenning door Binnenlandse Zaken, na een stage van twee jaar en na een goedkeuring door de 'Erkenningscommissie'. Die barrières zijn door de overheid ingebouwd om er voor te zorgen dat journalisten zich aan een deontologische code houden, die moet garanderen dat ze op een professionele manier aan waarheidsvinding doen en dan onbevooroordeeld en objectief over die gevonden waarheid berichten.

Toch moet ik u nu, ondanks al die door de overheid ingebouwde kwaliteitsgaranties, waarschuwen: vertrouw de massamedia niet als u de waarheid zoekt. Het probleem is namelijk dat de pers in ons land al decennia noodlijdend is, zeker de gedrukte pers, en dan vooral de kranten: er zou zonder staatssteun geen enkele krant meer bestaan in Vlaanderen. De media hikken al jaren tegen dalende kijk-, luister- en verkoopcijfers aan.

Maar dit jaar is een totaal onverwachte redding opgedoken, in de vorm van een virus. Covid19 is een geschenk uit de hemel voor de media. Er is sinds het opduiken van die nieuwe term geen enkele redactievergadering meer geweest waar de redacteurs zich de haren uit het hoofd trokken en tegen mekaar uitriepen: "heb jij nog iets dat kan dienen"? Niets daarvan sinds begin 2020. Het virus zorgt iedere dag voor topnieuws, en wat méér is: voor goed verkopend nieuws. Covid19 is een bestseller. Een hit.

Want er is meer: met een virus dat potentieel dodelijk is, kan je mensen bang maken, doodsbang zelfs, en angst verkoopt prima.

Dat weten de media al langer: denk maar aan de alarmerende nieuwsberichten over de opwarming van onze planeet - tot waar zal Vlaanderen onder water staan – is uw dorp er bij of houdt u het droog? Of over een hittegolf die op komst is, of een zware storm, of te weinig regen, of te veel, of een stroomtekort of pensioengeld te weinig ...

Te veel, te weinig, schaarste of overschot: alles wat de existentiële angst van de mens kan aanwakkeren, verkoopt als zoete broodjes in de media. Dat weten hoofdredacteurs al heel lang. Ik weet het zelf ook, want ik ben hoofdredacteur geweest, bij De Zondag. En ik bezondigde mij in volle komkommertijd ook wel eens aan die verleidelijke 'easy subjects'. Waar ook altijd foto's van in stock zijn. Handig!

Covid19 was dus een dubbel geschenk uit de hemel: gedaan met de komkommertijden én meteen de ideale verkoopstrategie gevonden. De meeste media hebben dan maar meteen gegrepen wat voor het grijpen lag: een gedroomd businessmodel. Het product? Angst. Ze verkopen angst, nu al bijna een jaar lang.

Het goed nieuws over het virus komt zelden of nooit aan bod, en als het al eens aan bod komt – zoals de gedurfde en doordachte aanpak van de crisis in Zweden – dan wordt het voorgesteld alsof die andere approach een hersenkronkel is van een gestoorde gek; zo bestond het Sofie Lemaire op Radio 1 deze zomer al om de Zweedse viroloog Anders Tegnell in haar uitzending wat belachelijk te maken. Het kwam haar niet op een C4 te staan, maar wellicht op een pluim van de bewakers van het nieuwe, geliefde want lucratieve, businessmodel.

Slécht nieuws daarentegen wordt zo sappig en sensationeel mogelijk gebracht, desnoods met een totaal dédain voor de waarheid, en met kwistig gebruik van verkeerde of niet ter zake doende cijfers, verwrongen grafieken en misplaatste foto's. Slecht nieuws is er altijd wel te vinden over virussen; keuze zat zelfs, naargelang wat op dat moment het sappigste verkooppraatje oplevert: zullen we het aantal doden, het aantal

besmettingen, de hospitalisaties, de bezette bedden op intensieve zorg, de gevaarlijke varianten, de oncontroleerbare mutanten, de antivaxers, de te laat geleverde vaccins,... 'in the picture' zetten? Werkelijk onuitputtelijk, die bronnen van onrust en angst.

Dit nieuwe businessmodel – angst verkopen – heeft, naast al de negatieve gevolgen voor de gezondheid van een constant in angst verkerende bevolking - nog een ander, pervers kantje: er worden twee groepen burgers gecreëerd: de angstigen, die de massamedia onvoorwaardelijk geloven en voor de buis geen enkele avond mis mankeren van de nieuwe religie. Waardoor ze iedere avond nog angstiger gaan slapen dan de dag ervoor. En dan zijn er de niet-angstigen, die zich zélf informeren op wetenschappelijke sites, of op sociale media waar ze de verklaringen van professoren en artsen uitzoeken die wat tegengewicht bieden voor de paniekzaaierij uit het businessmodel. Twee kampen, die geen enkel begrip voor mekaar kunnen opbrengen. Het andere kamp is de vijand.

Tussen die twee kampen gaat het er soms al onfatsoenlijk hard aan toe. Zo werd eerder deze week een absoluut dieptepunt bereikt, nadat in het weekblad Humo Peter Van Den Begin en zijn vrouw Tine Reymer hadden te kennen gegeven dat ze met het huidige Coronabeleid niet bepaald opgezet zijn, en dat ze zich zeker niet zullen laten vaccineren als er niet meer wetenschappelijk bewijs komt dat het vaccin ook op lange termijn onschadelijk is. Dat riep een ongehoord venijnige reactie op van de angstigste aller angstigen: Joël de Ceulaer, een overjarige journalist die zich naar eigen zeggen al een gans jaar als een kluisenaar heeft opgesloten. Die extreem bange mens, die zijn angst ook graag en veel uitdraagt in zijn opiniestukken, gaf acteur Van den Begin een verwerpelijke en onnodig harde veeg uit de pan, en zette bij die veeg een foto die aan Adolf Hitler deed denken (foto). Zo ver is het gekomen. Wansmaak in het kwadraat, gevoed door... onredelijke angst.

Nu zijn er wel meer journalisten die banger zijn dan de gemiddelde Vlaming, psychologen moeten maar eens uitvogelen hoe dat komt, ik zou het begot niet weten. Maar net die combinatie - angst als businessmodel en bange journalisten - zorgt voor een even bizarre als zorgwekkende toestand in het medialandschap: de overheidsaanpak van Covid19 wordt nooit of zeer zelden in vraag gesteld, ook al zijn er intussen honderden betrouwbare wetenschappers en artsen die dat wél doen.

Zij krijgen al een jaar lang geen forum in de massamedia, ze worden doodgezwegen. Alleen de onverstoorbare vazallen van het businessmodel, die het officiële narratief gedwee blijven uitdragen, zoals Van Ranst, Van Gucht, Vlieghe, Van Damme en co. krijgen zendtijd en paginaruimte. Voor hun grote groepsmonoloog die nu al bijna een jaar duurt.

Tot vandaag!

Vandaag gloorde er hoop aan de mediahorizon. Op tv nog wel. In de talkshow 'De Zevende Dag' werden voor het eerst twee vrij bekende critici van de aanpak van de crisis uitgenodigd. Onderzoeker/lector Gezondheidswetenschappen Sam Brokken (foto) en huisarts/homeopaat Hilde De Smet. Een hoopgevend signaal, want eindelijk was hier een kans om op live tv eens de andere, groeiende stroming te aanhoren.

De talkshow draaide echter uit op het perfecte bewijs van mijn stelling hierboven: alles moet wijken voor het businessmodel: angst zaaien. Alhoewel Sam Brokken en Hilde De Smet hun wetenschappelijk gefundeerde standpunten nauwkeurig, bondig en overtuigend verwoordden, werd er door de moderatoren voor gezorgd dat het gouden verdienmodel van hun bazen geen ogenblik in gevaar kwam: de twee andere genodigden, vertegenwoordigers van het officiële narratief, met o.a. vaccinoloog Pierre Van Damme (foto), kwamen veel uitgebreider aan het woord en kregen van de moderatoren geen enkele moeilijke vraag voorgeschied, terwijl de twee andere gasten alleen maar kritische opmerkingen – zelfs geen vragen – te verwerken kregen.

Dat Van Damme van de ene foute statement naar de andere stuntelde kon de stemming in de foyer van Studio 5 niet deren: Lisbeth Imbo en Lieven Verstraete lieten hem ongestoord zijn wetenschappelijke lapsussen debiteren, en verzaakten daarmee schandelijk aan hun journalistieke plicht. Die noopt hen namelijk tot ogenblikkelijk en hard ingrijpen met netelige vragen als een wetenschapper zo 'live op tv' de mist ingaat. Niets van dat alles.

Kortom: business as usual en het verdienmodel weerom gered.

Meer zelfs: een extra onderwerp erbij om nog dagenlang uit te melken, want de online versie van een krant kopte een paar uren na de uitzending al: "benieuwd hoeveel van hen (het vaccin, ldw) zullen weigeren als ze zelf aan de beurt zijn", een grijsgedraaide doodoener waarmee de toon werd gezet voor de karaktermoord op de twee 'dissidenten'.

Ze zullen het, samen met Peter Van den Begin en Tine Reymer, geweten hebben. De angstpsychose in

gevaar brengen doe je niet ongestraft. Want bange mensen die al een jaar héél bang zijn, zoals Joël, zijn veel meer op hun gemak als ze zich rustig mogen blijven koesteren in hun warme angstcocon. De grote, onbekende stap naar 'niet-meer-bang' is voor hen immers nog angstwekkender dan de angst zelf. Het perfecte perpetuüm mobile. En het ideale businessmodel.

Waarmee ook nog eens ten overvloede is aangetoond dat er, ondanks het aanzwellend gemor op sociale media, nog altijd geen objectief verslag te verwachten valt van de reguliere media over de werkelijke dreiging – of het gebrek daaraan – van het virus.

En vermits de slappe Vlaamse en federale politici die nu aan de macht zijn zich grotendeels op de media baseren om zich een standpunt te (laten) aanmeten, valt niet te verwachten dat we snel uit het ellendige slop van avondklokken, mondklappen, gesloten café's en sportclubs, draconische boetes, gesloten grenzen en verloren dromen zullen kunnen herrijzen.

'We zijn nog lang niet aan de nieuw patatten', zou mijn moedertje zaliger zeggen.

